

DETALJPLAN, DEL AV SÄVAR 61:1 MFL, RESECENTRUM SÄVAR, UMEÅ KOMMUN

En undersökning av betydande miljöpåverkan ska göras för detaljplanen enligt plan- och bygglagen (2010:900) och miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Kartbild med ungefärligt planområde för nytt resecentrum markerad med röd streckning.

Planens beteckning:	Delar av fastigheterna Sävar 61:1, Sävar 19:8, Sävar 61:208, Sävar S:15, Sävar 57:1>1 och Sävar 57:1>6
Planens syfte:	Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för ett resecentrum med anledning av Norrbotniabanan som ger Sävar en järnvägsstation inom tätorten. Resecentrum i Sävar ska kunna trafikeras av både lokalbuss och tåg. Därutöver ska detaljplanen skapa förutsättningar för att anlägga en ny gång- och cykelkoppling från resecentrumområdet över Öxbäcken och Sävarån fram till Drottningvägens nya gång- och cykelbro invid Sävar skola. Planen ska även möjliggöra för en kompletterande byggrätt invid resecentrum för exempelvis kontor eller handel. Resecentrum ska underlätta för hållbara resor inom och till/från

	Sävar. Planen syftar slutligen även till att skapa säkra trafiklösningar och godtagbar dagvattenhantering
Existerande planer:	Ja. Del av Förslag till stadsplan för kvarteret Fältskären m.m. inom Sävar samhälle, 2480K-P SÄ A3/29 som är planlagt för park eller plantering. I övrigt är detaljplanerna upphävda och ersatt av järnvägsplan. Eventuellt del av Förslag till ändring och utvidgning av stadsplan för Södra Östermalm inom Sävar samhälle, 2480K-P SÄ A1/33 som är planlagt som vattenområde, park och plantering och allmänt ändamål.
Genomförda miljöbedömningar/ miljöutredningar:	

Beslut

Byggnadsnämnden bedömer att en genomförande av planen kan inte antas innebära betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt kapitel 6, miljöbalken (1998:808), ska därför inte genomföras.

I planbeskrivningen ska faktorer med risk för miljöpåverkan behandlas, även om en miljöbedömning inte ska göras, enligt plan- och bygglagen kapitel 4, § 34, andra stycket, se bilaga. Genomgången i bilagan visar också att dagvattenhantering, buller, trafik, geoteknik och ljusförhållanden ska utredas.

Motiv till beslut

Behovsbedömningen grundas på bifogad genomgång av planens miljöpåverkan. Genomgången visar ingen anledning att anta att det finns risk för betydande miljöpåverkan. Vid sammanvägning av faktorer med risk för inverkan bedöms inverkan inte heller vara jämförbar med betydande miljöpåverkan.

- Det finns inte anledning att anta att planen medför påverkan på riksintresse.
- Det finns inte anledning att anta att planen medför betydande påverkan på Natura 2000-område.
- Det finns anledning att anta att planen kan till en mindre grad försvåra upprätthållandet av miljö kvalitetsnorm för Öxbäcken.
- Det finns anledning att anta att planen till en mindre grad kan påverka uppfyllande av kvalitetskraven för vattenförekomsten Öxbäcken.

Detta beslut har fattats av Anna Herzog och Angelica Wiklund, planarkitekt på delegation av Byggnadsnämnden. Beslutet är godkänt i kommunens elektroniska system och har därför ingen underskrift.

Sammanfattning

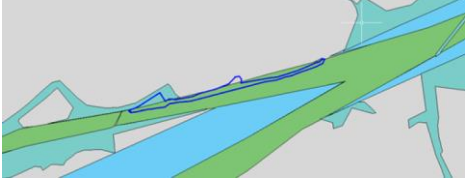
	Ja	Nej	Kommentar, positivt och negativt
Risk för betydande miljöpåverkan kan antas enligt bedömningskriterier i miljöbedömningsförordningen § 5 (se tabell nedan).		X	
Syftet är att planområdet får tas i anspråk för någon av de verksamheter som nämns i PBL kapitel 4 kap, § 34, andra stycket. Genomförande av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan på grund av detta.		X	
Betydande påverkan kan antas på Natura 2000.		X	
Påverkan kan antas på områden av riksintresse enligt miljöbalken, kapitel 3 eller 4 (för § 8, Natura 2000, se ovan).		X	

Ja på någon punkt 1–3: Miljöbedömning ska göras.

	Ja	Nej	Kommentar
Riksintresseanalys för kulturmiljö kommer att upprättas.		X	

Identifiering av omständigheter enligt miljöbedömningsförordningen

Risk för miljöpåverkan leder till att faktorn ska behandlas i planbeskrivningen. Betydande påverkan leder till att faktorn dessutom ska behandlas i miljöbedömning. Inom parentes anges vilken punkt i miljöbedömningsförordningen (§ 5) faktorn framför allt kan hänföras till.

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Påverkan på existerande miljö				
Den befintliga miljöns känslighet (8)		X		Öxbäcken och dess ravin är känsliga miljöer som bör sparas intakta i planarbetet. Sävarån bedöms inte påverkas förutsatt att inga ingrepp sker i vattendraget under byggtiden.
Kulturmiljö (8)				Arkeologi gjort för Kungsvägen och järnvägsplanen. Resultatet från utredningen för Kungsvägen visar att området är i högsta grad var aktivt under krigshandlingarna 1809 med flera fynd. Trupperna vid slaget 1809 ska ha rört sig över Sävarån. Samtidigt har inga fornlämningar registrerats som behöver ytterligare arkeologiska åtgärder. I nuläget ligger nästan hela föreslagna planområdet inom redan undersökt mark. Se utsnitt nedan.

Landskaps-/stadsbild (8)				<p>LANDSKAPSBILD NULÄGE Området har idag karaktär av förstad eller ytterområde och präglas av relativt storskaliga byggnader för olika verksamheter med kringliggande hårdgjorda ytor. Fastigheter och vägar omges av fragmenterad naturmark. Området gränsar i sin helhet till väg E4 och till planerad järnväg. Området genomkorsas av två vattendrag; den mindre Öxbäcken och den större Sävarån, båda vattendragen omges av lövskog. LANDSKAPSBILD KONSEKVENSBEDÖMNING Planerad järnväg med tillhörande bullerskärmar, plattformbyggnad, stödmurar, slänter mm kommer skapa en stark rumsavgränsning och en både fysisk och visuell barriäreffekt som förstärker den avgränsning som väg E4 idag utgör genom Sävar. Järnvägsanläggningen kommer tillsammans med den nya byggrätt som planeras på torget och den befintliga verksamhetsbyggnaden (snickeriet), bilda ett relativt väldefinierat och långsmalt stadsrum i södra delarna av planområdet. Den nya resecentrumbyggnaden kommer ge stationen en tydlig entré och bidra till orienterbarheten på platsen. Nytt stråk för g/c-trafik tillkommer längs med järnvägen över både Öxbäcken och över Sävarån vilket förbättrar kommunikationen i området och flödet till stationsområdet. GCstråket medför att nya GC-broar uppförs över Öxbäcken och Sävarån, vilket kommer påverka upplevelsen i landskapet.</p>
Rekreatjonsområde (8)	X			
Tyst/ostörd miljö (8)	X			
Grönyta i tätort (8)	X			
Naturmiljö (land och vatten) (8)		X		Öxbäcken med ravin och i förlängningen Sävarån med omkringliggande

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
				skog är en känslig miljö med höga naturvärden. Idag är bäcken kulverterad på ett par ställen. En mindre naturlighet i vattendraget ska inte uppkomma genom planläggningen. Omkringliggande stränder och skogsmiljöer med naturvärden måste hanteras och beaktas i planen. Kontakta MoH
Påverkan av skyddade arter enligt artskyddsförordningen (9)	X			Inga kända
Skyddade områden, inklusive Natura 2000 (9)		X		Ingår i natura 2000-området för Sävarån. Ingår i riksintresse för skyddade vattendrag (Sävarån). Se naturmiljö.
Strandskyddsområde (1d)	X			
Påverkan på ekosystemtjänster (8)	X			
Grundvatten, inklusive vattenskyddsområde (8)		X		Ligger i nära anslutning norr om vattenskyddsområde.
Kan planen medföra att miljö kvalitetsnorm kommer att överskridas? (8)		X		Öxbäcken SE709762-173171 rinner genom planområdet. Risk finns att den påverkas negativt av förändringar i bäckens närområde, och ifrån förändrade dagvattenförhållanden. Se nedanstående rad.

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Kan planen medföra att vattenförekomst får försämrad miljöstatus eller inte kommer att uppnå fastställt kvalitetskrav? (8)		X		Öxbäcken SE709762-173171 ingår i planområdet. Det bör utredas om lokalt omhändertagande av dagvatten genom till exempel översilning, infiltration och fördröjningssystem krävs för att inte planen ska påverka vattenförekomsten negativt avseende näringsämnen och föroreningar som transporteras via dag- och ytvatten. Naturbaserade lösningar är att föredra före tekniska lösningar som kräver skötsel och underhåll. Eftersom Vattenförekomsten är starkt påverkad av morfologiska förändringar så är det extra viktigt att planen inte ytterligare påverkar vattendragets närområde. Se bifogat PM.
Påverkan från existerande förhållanden				
Verksamheter som medför risk för miljö och hälsa, i eller i närheten av planområdet (2)	X			
Buller från omgivning (2)	X			
Förorenad luft (2)		X		Nära till E4. Inga mätningar utförda.
Elektromagnetiska fält (2)	X			
Förorenade områden (2)	X			
Radon i mark (2)	X			Normalriskområde
Geologi/hydrologi (2)	X			

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Skredrisk (2)		X		Marken väster om Tomternavägen består av morän och öster om Tom-ternavägen består marken av ett lager som består av lera-silt. Öster om benzinmacken och fram till vårdcentralen består marken ca 50 m söder om befintliga Kungsvägen av Postglacial sand. Mellan brandstationen och väg E4 består marken av Älvsediment, grovsilt -finsand med ett underliggande lager av lera- silt. Söder om vårdcentralen och fram till Sävarån består marken av älvsediment, sand. Förslag finns på att hårdgöra delar av markområdet närmast Öxbäcken för markparkeringar för bilar och samför-lägga infartsväg via parkeringen för Trafikverkets serviceväg. Troligtvis behöver någon typ av stabiliseringsåtgärd göras invid Öxbäckens ravinfor-mation. Geoteknisk utredning ska tas fram för resecentrumområdet.
Översvämningsrisk (2)		X		Andelen hårdgjorda ytor kommer öka och mankhöjder/lutningar kommer ändras med anledning av ny järnväg, Norrbotniabanan och resecentrum. Behov av och möjligheter att ta hand om dagvatten lokalt behöver studeras i planarbetet för att inte påverka översvämningsrisken.
Lokalklimat (2)		X		Lokalklimatet kommer påverkas av den förändrade markanvändningen. Vid mer hårdgjorda ytor blir det till exempel större risk för lokala värme-böljor. Med anledning av järnvägsan-läggningen och resecentrum kan det vara lämpligt att vind och temperatur studeras.

	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Ljusförhållanden (2)		X		En resecentrumanläggning i höjd med järnvägsanläggningen kommer förändra ljusförhållandena på platsen och kan ge upphov till bländningsrisk från strålkastare för omkringliggande trafikanter med mera. Nya bostäder kan komma på fastigheterna norr om Kungsvägen och för dem bör ljusförhållanden beaktas. Skuggstudie ska tas fram.
Ändrad påverkan till följd av klimatförändringar (2)	X			
Påverkan på grund av aktiviteter eller förändringar som planen medför (även påverkan på omgivning)				
Verksamhet eller åtgärd som planen ger förutsättning för (3)		X		Järnväg med resecentrum innebär en stor förändring i närmiljön.
Ändrad trafiksituation inom och utom planområdet (3)		X		Tillkommande resecentrum påverkar trafiksituation. Trafikutredning krävs.
lanspråktagande av mark, vatten och andra resurser (3)	X			
lanspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark (3)	X			
Påverkan på rennärlingsintressen (3)	X			
Alstrande av avfall (3)	X			
Alstrande av föroreningar och störningar (3)		X		Viktigt att buller och ljusstörningar be-lyses för att minimera påverkan.
Spillvattenhantering (3)	X			
Dagvattenhantering (3)		X		Närhet till känsliga vattendrag utpekade som Natura 2000-område och riksintresse. Hantering av dagvatten måste ske på sådant sätt att påverkan på Öxbäcken och Sävarån minimeras. Dagvattenutredning krävs

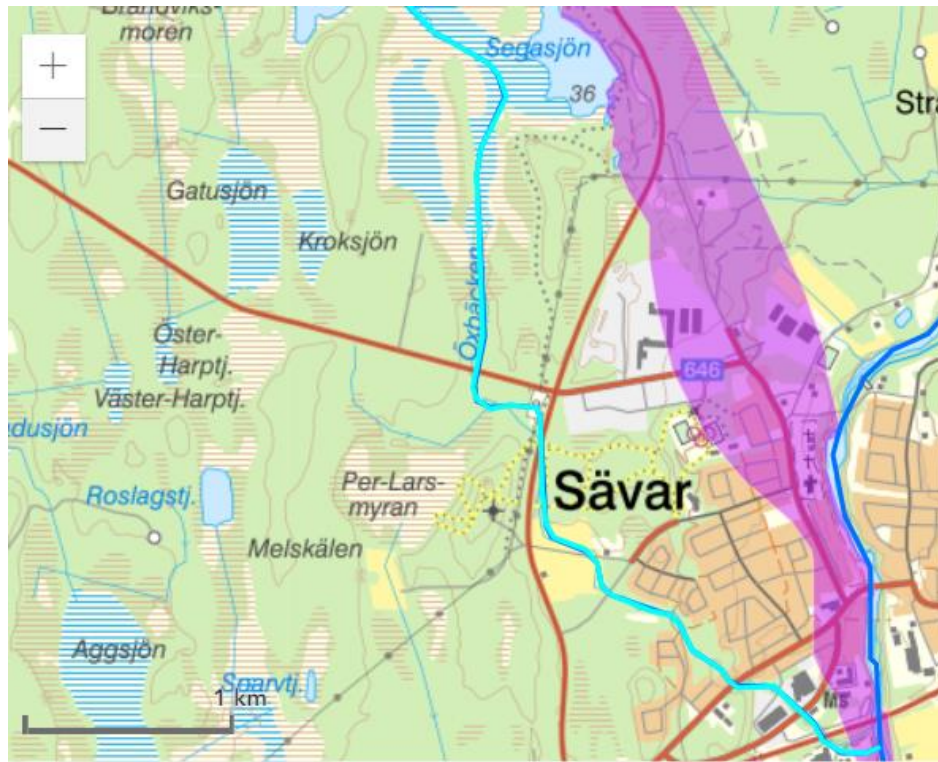
	Ingen eller liten risk för miljöpåverkan	Risk för miljöpåverkan	Risk för betydande miljöpåverkan	Kommentarer
Förändringar som påverkar klimatet (3)	X			
Risk för människors hälsa till följd av olyckor (7)	X			
Risk för människors hälsa till följd av andra omständigheter (7)	X			
Risk för miljön till följd av olyckor (7)	X			
Risk för miljön till följd av andra omständigheter (7)	X			

Planen	Ja	Nej	Kommentar, positiv och negativ påverkan
Anges förutsättningar för verksamhet eller åtgärder som självständigt kan antas medföra betydande miljöpåverkan? (1a)		X	
Har planen betydelse för de miljöeffekter andra planer eller program medför? (1b)		X	
Har planen betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt? (1c)		X	
Har planen betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen? (1d)		X	
Går det att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna? (4)	X		Tillräcklig hänsyn tas till Öxbäcken och Sävarån.
Behöver en kompensationsutredning för ekologiska värden göras för planen? (4)		X	

Planen	Ja	Nej	Kommentar, positiv och negativ påverkan
Har planens miljöeffekter gränsöverskridande egenskaper? (5)		X	
Är planen förenlig med folkhälsomålen? (1c)	Ja		
Är planen förenlig med miljömålen? (1c)	Ja under förutsättning att tillräcklig hänsyn tas till att uppfylla en <i>god bebyggd miljö och levande vattendrag</i> .		

DETALJPLAN FÖR SÄVAR – PÅVERKAN PÅ VATTENFÖREKOMST

1 Vattenförekomst: Öxbäcken SE709762-173171

Punkt 2 till 4 nedan är sammanfattning av uppgifter enligt VISS.

2 Nuvarande status

Ekologisk status: Måttlig

Kemisk status: Uppnår ej god

3 Riskklassificering och miljöproblem som orsakar riskklassningen

Vattenförekomstens ekologiska status är bedömd till måttlig status med medelgod tillförlitlighet. Klassningen baseras på miljökonsekvenstyperna Morfologiska förändringar och kontinuitet. Konnektiviteten är satt till dålig status på grund av vandringshinder i denna eller i närliggande vattenförekomst där mer än 95 % av de vandringsbenägna fiskarterna påverkas negativt. Vandringshindren är flera för fisk svårpasserade vägtrummor. Rensning och rätning av vattenfåran för markavvattning har försämrat konnektiviteten och den naturliga morfologin som berör vattendragets form, strukturer, svämplan samt förekomst av död ved med mera. Dessa faktorer har bedömts till måttlig status.

Det saknas bedömningsunderlag för biologiska kvalitetsfaktorer som näringsämnen, alger och bottenfauna. Det saknas även data gällande särskilt förorenande ämnen och kemisk status.

4 Fastställda normer

Ekologisk status: God 2027

Kemisk status: God, med undantag för kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter.

5 Bedömning i undersökningsskedet av planens påverkan på möjlighet att nå miljö-kvalitetsnormerna med motivering till gjord bedömning

Planområdet ligger i direkt anslutning till Öxbäcken. Det bör utredas om lokalt omhändertagande av dagvatten genom till exempel översilning, infiltration och fördröjningssystem krävs för att inte planen ska påverka vattenförekomsten negativt avseende näringsämnen och föroreningar som transporteras via dag- och ytvatten. Naturbaserade lösningar är att föredra före tekniska lösningar som kräver skötsel och underhåll.

Eftersom Vattenförekomsten är starkt påverkad av morfologiska förändringar så är det extra viktigt att planen inte ytterligare påverkar vattendragets närområde. En naturlig kantzon bör lämnas på båda sidor om vattendraget.